

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІІ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІІ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 72 кор.
Для України 36 руб.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis —:— Parana

Ми Українці до своєю
В нас є сила Коханів!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Українське товариство прихильників освіти у Відні.

Українське студентство живе під цю пору в крайній нужді. На Наддніпрянській Україні стала наука неможливою через воєнні обставини, як також через недостатку теплого помешкання, одягу, харчу, підручників і наукових приладів. Ще гірше положення української молоді на Наддніпрянській Україні (себто в Галичині), де польська окупаційна влада не дає доступу до вищих шкіл і на кождім кроці наше студентство переслідуює. Лише недобитки нашого студентства опинилися за кордонами України щоб у чужих народів дістати або закінчити свою освіту. — Найбільша частина нашого студентства у Відні, Празі, Загребі і Берліні без ніяких життєвих засобів, бо на жаль більшість не має спромоги з рідного краю щонебудь дістати, так що наша суспільність стоїть під загрозою припинення всякої вищої освіти.

Від українських урядів студенти не дістають майже ніякої підмоги і їм приходиться власними силами добувати собі засоби для існування. Кидають студенти свої студії і шукають заробітку по фабриках, або стають звичайними робітниками по містах та селах.

Україна весь час відчувала і відчуває нестачу культурних та фахових українських сил. За

собів. В першу чергу хотять знити нашу молодь, одинокий нарість (народних працівників; яка все і всюди була перша і наставляла свою грудь на ворожі кулі за волю і кращу долю свого народу. Замкнено її школи і переслідуються її шибеницями, розстрілами та каторгами із страшними пошестними недугами.

На Україні все зруйноване та розбите. Вже сей рік кровавиться наш народ в боротьбі за свободу і волю. І на цій великій руїні прийдеється будувати нове життя. До сього потрібна величезна кількість працівників на культурному полі і дійсних спеціалістів в обсягу промислу і господарства.

До цієї пори не зроблено нічого в цім напрямі, не подумано над вихованням і освітою нашої молоді. Змарновано дорогоцінний час, за який можна би було багато досягнути в сій області. Ми мусимо взяти собі за взірці інші народи, які не маючи змоги виховати своєї інтелігенції в своїй державі — посилають свою молодь за кордоном в культурні осередки.

Кермуючися отсими мотивами, засновано у Відні Товариство Прихильників Освіти при співучасті Наддніпрянців, Наддніпрянців та студентської молоді, якого ціль ясно начеркнена в статуті цього Товариства. Воно удержує вже цілий рік наше студентство, але скупі фонди вже майже вичерпалися і нашої молоді грозить розлука з нами.

життя від помочи, якої вона негайно потребує. Не забудьте що за чотири доляри можна удержати одного студента один місяць, за десять тисяч долярів можна удержати всіх українських студентів у Відні (250) цілий рік.

Сподіємося, що Ви відчуєте розпучливий крик української молоді о поміч і не позволите, щоби впав на Вас тяжкий докір, що Ви підтяли крила тих, які хочуть всі свої сили і знання віддати рідному народові. Вашою допомогою довершите Ви великого культурного діла, за що стріне Вас глибока вдяка сучасних і грядущих поколінь. Відгукніться на наш зазив і сповніть обовязок який на Вас тяжить. Всяка найменша жертва з Вашої сторони є для нас спасенна.

Збирайте жертви між знакоми та вступайте в члени нашого Товариства. Вписове вносить 2 доляри, вкладка члена фундатора одноразово 200 долярів, звичайного члена річно 20 долярів.

Жертви і вкладки просить ся слати на руки голови Товариства, професора університету Др. Станислава Дністрянского, Wien VIII. Albertgasse 34.

До всіх Українців!

Війна жорстоко перекосила і так нечисленні ряди наших культурних сил. Із молоді, яка остала, дуже мало має змогу докінчу-

домагається від них цілий український нарід!

Обовязком цілої нашої суспільности — не поминути мовчанкою цього клича! В імя майбутности нашого народу ми мусимо як найгорячіше відкликнутися з прятунком нашим молодим культурним силам, які нам ще лишила невмолима судьба.

Зусилля всіх одиниць мусимо зібрати фонди, якими могаб користуватись українська шкільна молодіж, чи то шляхом безплатних допомог, чи тимчасових позичок, і щоби не була в страшному положенню марчувати далі цілі літа.

Тому звертаємося з горячим закликом особливо до наших інституцій, як теж до всіх наших заможніших земляків, стати членами основателями Тов-а прихильників освіти, яке має на меті моральну й матеріальну допомогу українському студентству й своїми більшими добровільними жертвами дати змогу Тов-у сповнити як найкраще поставлене собі завдання.

Звертаємося до кожної одиниці і менше заможної, допомогти своєю вкладкою звичайних або спомагаючих членів — вратувати покалічені лихоліттями війни молоді квіти нашого народу.

І кожна інституція, кожна одиниця — даючи, чи більші жертви чи дрібні членські вкладки зложить цеголками підвалини нашої «завтрішної суспільности», вратує частину нашої освіти, нашої

у Відні, Празі, Загребі і Берліні без ніяких життєвих засобів, бо на жаль більшість не має спромоги з рідного краю щонебудь дістати, так що наша суспільність стоїть під загрозою припинення всякої вищої освіти.

Від українських урядів студенти не дістають майже ніякої підмоги і їм приходиться власними силами добувати собі засоби для існування. Кидають студенти свої студії і шукають заробітку по фабриках, або стають звичайними робітниками по містах та селах.

Україна весь час відчувала і відчуває недостачу культурних та фахових українських сил. За недостачею власних приходиться до чужих фаховців, часто навіть ворожих українському народові. Ця недостача відчувається з кожним днем все більше та більше, бо протягом, сеї світової війни українську інтелігентну верству систематично винищувалося і винищується. Наші вороги завзялися знищити український народ і ужили до сеї цілі страшних спо-

час, за який можна би було богато осягнути в сій області. Ми мусимо взяти собі за взірець інші народи, які не маючи змоги виховати своєї інтелігенції в своїй державі — посилають свою молодь за кордоном в культурні осередки.

Кермуючися отсими мотивами, засновано у Відні Товариство Прихильників Освіти при співучасті Наддніпрянців, Наддністрянців та студентської молоді, якого ціль ясно начеркнена в статуті цього Товариства. Воно удержує вже цілий рік наше студентство, але скупі фонди вже майже вичерпалися і нашої молоді грозить голодова смерть.

Меморіал зладжений Тов. Прихильників Освіти представляє яркими красками сумний стан нашого студентства за кордоном.

Тому Українське Товариство Прихильників Освіти є приневолене звернутися до наших земляків в Америці за негайною поміччю.

Коли Вам не є байдужа доля української молоді, то не відка-

ми та вступайте в члени нашого Товариства. Вписове виносить 2 долари, вкладка члена фундатора одноразово 200 доларів, звичайного члена річно 20 доларів. Жертви і вкладки просить ся слати на руки голови Товариства, професора університету Др. Станислава Дністрянського, Wien VIII. Albertgasse 34.

До всіх Українців!

Війна жорстоко перекосила і так нечисленні ряди наших культурних сил. Із молоді, яка остала, дуже мало має змогу докінчувати свої студії. Більшість ізза браку матеріяльних засобів, ізза фізичної неможливості, — або заборони нам вищої освіти ворогами, мусить дальше тратити рік за роком. З усіх усюдів роздаються просьби о поміч, — для цієї молодіжи, яка втративши стільки молодих літ, хоче все таки скінчити науку, й віддати для добра свого народу свої сили, яких так дуже потребує й яких

помогу українському студентству й своїми більшими добровільними жертвами дати змогу Тов. у сповнити як найкраще поставлене собі завдання.

Звертаємося до кожної одиниці і менше заможної, допомогти своєю вкладкою звичайних або спомагаючих членів — вратувати покалічені лихоліттям війни молоді квіти нашого народу.

І кожна інституція, кожна одиниця — даючи, чи більші жертви чи дрібні членські вкладки зложить цеголками підвалини нашої «завтрішньої суспільности», вратує частину нашої освіти, нашої культури, та частину судьби нашого народу.

Заяви вступлення у члени Тов-а як інші письма і гроші (вписове 2\$, вкладка членів основателів 200\$ одноразово, звичайних членів 20\$ річно і добровільні жертви) — просить ся ласкаво пересилати на руки голови Тов-а Др. С. Дністрянського.

ЗА ВИДІЛ „ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ“
проф. Дністрянський голова, І. Федів секретар.

В. Злотопольць.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

(Дальше).

«Погано, не будеш світити в своїй хаті козаче!» думає Микола, витягаючи останню миску з печі, коли дивиться, а вона блищить іладенькою склицею.

«Еге! Оце тобі! аж скрикнув здивований майстер. Та чому ж інші горшки не засклилися?» ...

Нарешті нагадав собі, що на дні миски зісталось було трошки соли. «Ось що воно! Я далєби не знав, що горшки треба солити. Не придивився добре на Україні, як їх виналяють». А що було вже пізно, відклав виналявання нових, поливаних горшків до другого дня.

Як тільки почало сіріти, знову затопив у печі.

«Та треба тепер мудрувати», думає Микола, ставляючи до печі одного горшка з сіллю, у другого не насипемо соли, а обіллємо солонною водою — може краще засклияться.»

Як думав так і зробив. Та не судилося Миколі побачити того дня поливаного посуду, бо трапилося йому незабаром страшна пригода.

Так десь в обідню вертав, як звичайно, Микола з полювання. Ішов узберіж попри високу, простопадну скелю. І вже був недалечко своєї печері, коли бачить, на віддалі так може з гони, нора в скелі, а біля неї якийсь звірятка граються схожі на котів. Як тільки почули, що йде хтось — мерщій сховалися в норі.

Микола зупинився й хотів розглянути звірятка краще. Аж раптом, сам не знаючи чому, оглянувся і зблід: просто до нього котячими скоками наближався великий, плямистий мов тигер, хижак.

Припадаючи до землі й уткнувшись у траву головою, незнаний звір пас жарючими очима Миколу, потім проповзши кілька ступнів, стрибав із зловістним риком.

Мимохіть острах узяв козака, хоча не боязкий він був і нераз сам-на-сам у луцях стрічався з туром, медведем та диком. Але ж мав тоді при собі інакшу зброю! Та нікуди було дітися.

«Боже, рятуй козака!» шепнув побожно, і, прибравши оборонну поставу, направив списа на звіря.

Хижак уже готувався до останнього скоку.

«Аби тільки вістри не зламалося!» — промайнула в Миколі думка.

Звір кинувся на Запорожця, але той подався зненацька всім тілом наперед і, мов вилами снота беручи з воза, про-

нув його в повітрі списом. Обое впали на землю. Та Микола не випускав із рук списа, все глибоче заганняючи його в тіло хижака. І вже відчував: наш козак, що звір конає, коли раптом спис переламався надвое й хижак загородив йому в тіло страшні пазурі...

Миколі потемніло в очах... Одначе за хвилину опам'ятався. Звір не ворухився: це були його останні корчі. Микола встав. Відчував слабість на цілому тілі. Зпораненого плеча струмком стікала кров.

«Ні, треба хутчії забіратися звідси. Це леговище хижаків: може прийти ще самиця.

І тільки він оце подумав, як відчув, що хтось його пасе очима ззаду. Повернувся і затремтів: не більш як десяти ступнях був такий самий другий хижак, люто рвучи пазурями землю, а очі горіли йому зловістним огнем.

«Смерть!» прочитав у них Микола.

Розумів даремність упору, бо був тепер майже безборонний, але хтів лише не дурно віддати козаче життя. Стиснув у руках сокиру.

Хижак стрибнув. Два тіла сплелися у страшних обіймах. Звір і людина боролися груди-в-груди. Кілька разів піднімав Микола кам'яну сокиру й мов молотом гунав хижака, але за кожним разом усе слабше й слабше... Нарешті

відчув, як мов неживи опадають йому руки й у страшних обіймах хижака він безвладно палає на землю...

Сонце вже стояло на вечірнім упрюзі, коли Микола опам'ятався. Не розумів з початку, що з ним сталося і де він опинився. Відчував тільки, що якийсь твар лежить на ньому й не дає йому дихати.

Розплющив очі й побачив, що на нього всею масою навалився страшний хижак: він був неживий.

Микола згадав усе. Напружуючи останніх сил, почав видобуватися зпід звіря. Але ж був остільки немічний, що витратив на це майже півгодини й ледві не зомлів.

Видобувшись з під звіря, почав себе Микола оглядати. Був увесь закрівавлений і вкритий ранами; з жупана лизалося одно рамя. Спрага пекла уста. Побачив свою безпомічність і одчай обривнув нещасного.

«Як же я до дому доберуся?» прошепотів безрадно. Кілька хвилин лежав нерухомий. Потім з неймовірними зусиллями почав повзти до струмочка. На його щастя це було недалєко; але ж поки туди доповз, минула, як йому здавалося, ціла вічність. Жадібно припав до

ВАЖНІЩІ ПОСТАНОВИ СТАТУТУ:

1. Завдання Тов-а, якого осідком є покищо Відень, являється допомога так як і моральна як і матеріальна незасібному українському студентству у покінченню студії й дбання про піднесення морального й умового рівення студентства.

2. Фонди Тов-а опираються в головній мірі на членських вкладках.

3. Членами можуть бути інституції і фізичні особи, без ріжницьі полу і віри, звичайно української народности. Члени є: а) основателі, які зложать не дальше до кінця цего року суму 2000 к. б) звичайні, які зголосять письменно або устно своє зголошення й зложать вписове 20 к. і річну вкладку 200 к. в) спомагаючі, які не зголосили свого вступлення у члени Тов-а, але допомагають йому матеріально; членами спомагаючими можуть бути особи чужої національности. Вкладки в коронах, розуміється, для членів перебуваючих на території коронної валюти. У інших краях вкладка у валюті тої держави, в якій даний член перебуває. Висоти ці вирішить Виділ Тов-а.

Непохитність і карність.

Ухвала Ради Союзу Народів з дня 23-го лютого ц. р. в Парижі (в люксембурській палаті), якою вирішено справу державно-правної приналежности Сх. Галичини являється першим великим і важним кроком до остаточної полагоди нашої справи. Отся ухвала Союзу Народів становить вугольний камінь під будову нашої державности зі становища міжнародного права. По ній прийдуть напевно дальші акти, які доведуть нас до нашої завітної цілі: свободи і незалежности, визволення з неволі і можности праці над всестороннім підйомом з дотеперішного упадку. В цім моменті слід нам тому зясувати собі наші завдання на найблищу мету і розібрати питання: що і як нам робити, аби не зійти з раз обраного твердого шляху.

Рада Союзу Народів, інституція

коаліції та що тим самим — отсі держави мають сказати в нашій справі своє слово.

Ухвали Союзу Народів запали одноголосно і польський протест має бути лише долучений до цих ухвал як звичайний формальний документ. Наш народ підніс на міжнародній арені безсумнівний політичний успіх — мабуть перший після ряду невдач, які завели сх.-галицьку справу на беріг пропасти. Від тепер починається зворот назад і від нашої праці — з одного боку, а від об'єктивного ходу подій в Європі — з другого боку буде залежати коли і як сх.-галицька справа закінчиться. Уряд Зах. УНР., який на своїх плечах ніс весь тягар національної боротьби зі завзятим та сильним противником, може з повним задоволенням глядіти на пройдений досі шлях, а також має право і обов'язок вказати на провідні лінії нашої тактики, якої мусимо придержуватися і в майбуттю.

Все ми підчеркували що наша перемога вповні зависить від нас самих. Наш ворог сильний і завзятий. Під цю пору ми йому можемо протиставити лише ті моральні цінності, які є в нас самих; в наших серцях і в нашій душі. Ворог намагався всіма силами зломити і знищити нас. Він кинув нас в пекло невисказаних моральних, фізичних і матеріальних мук — усе з одинокою цілю: добитися нашої здачі, нашої капітуляції. Але героїчний народ Сх. Галичини показав себе так само великий в момент національного щастя і як момент національного горя. В памяті осінні місяці 1918-го року він однодушно та одностайно станув на поклик своїх провідників до бою з ворогом, до праці біля державного будівництва своєї національної домівки — і витревав серед надлюдських зусиль на своїй позиції вірно та непохитно до кінця. Доказом його завзяття, розуму і патріотизму — є ті ріки крові, які він пролив на всіх полях битв Рідної Країни і той щирий труд, який він вложив в працю над будівництвом власної державности. Пізнійше страшний допуст, який не з його вини впав на него — не може ніякою силою отсих великих кривд нашої історії виправити.

шому краю, яка не принесла в жертву Батьківщині того, що було в неї найдорожче. Нікого не пощадила рука наших катів! В поході на нас — затерлися всі стани, класові і суспільні ріжницьі. Був лише нещасний народ, наше селянство, наша інтелігенція і молодіж — здані на себе і лице об лице з польським наїздником. Минулі місяці збили нас в крицеву фаліангу яка зробила нас дітьми одної Неньки. Нема між нами ріжниць і нема внутрішньої распри. Ми всі єдні і в тім наша непоборима сила!...

Треба нам отже заховати нашу непохитність і карність і тепер тільки невеличкий шматок дороги крізь пустинню доводиться нам вертати. Від того єдино залежить наш успіх і наша перемога!

Бо ворог напевне зробить усе можливе, щоби наш одноцільний фронт в отсю рішаючу хвилину розвалити. Перші позначки цего вже маємо. Що правда: польське правительство, по свому звичаю, ухвал Ради Союзу Народів в справі Східної Галичини не подало до відома своєї суспільности. Воно їх замовчало, а опублікувало лише викривлену і сфальшовану останню частину тексту постанови. Та не в тому діло. Діло в тому що наслідки парижської ухвали вже показуються. Поляки, які досі тільки роздумували над новими родами мук над нами, тепер нагло зачинають робитися гуманними і змінюють фронт на цілій лінії. Говориться про те, що т. зв. польські регабілітації комісії у Сх. Галичині мають скоро допустити всіх викинутих українських урядовців до державної служби, варшавський сойм має ухвалити автономію для Сх. Галичини, має оснувати український університет в... Станиславові і т. и. Про „угодову“ акцію при помочі платних Юдів-Іскаріотів — вже і не згадуємо. Тут, як сказано величезна небезпека для нас.

Український народ не сміє піти на вудку підступних польських інтриг! Одноцільний національний фронт мусить бути задержаний до самого кінця! Одиноким легальним представником українського народу Сх. Галичини є лише його Національна Рада і Уряд. І тільки вони мають право від імени нашого на-

сильно свого уряду, бо і на нас чигають і чигати будуть ріжні Юди-Іскаріоти. Як досі так на будуче держімся, а певно, що мусим свою Вітчину відірвати і в ній панувати, рядити. — Прим. Ред.)

(„Український Прапор“).

Повстання по советській Росії.

Доносять зі Стокгольму, столиці Швеції, що по Росії повстання лютують далі.

Велике повстанне мужиків вибухло в Казанській губернії, заселеній Москалями. Повстанці вирізали багато комісарів та вибили до ноги всіх членів чрезвычайки. В місті Казани спалено головну квартиру советської влади. Повстанці є панами цілої околиці і зарядили загальну мобілізацію всего населення.

Проти-советський рух росте також в західній часті Росії. З Білої Руси доносять про завзяту боротьбу межі білоруськими селянами та червоними військами. Кажуть, що місто Псков знаходиться в руках повстанців. Сили повстанців зміцнені втікачами з червоної армії, котрих послідними часами є дуже багато. Повстанне селянське в околиці Мінська прогнало двацять місцевих советів.

Большевики почали в Петрограді нову та дуже жваву пропаганду. По місті розкиненні відозви взиваючі до скликання конституційного зібрання. Фабрики в місті Петрограді покинені, так як більшість населення розійшлася по дооколичних селах шукати поживи, котрої не може достарчити советське правительство. Советська газета „Ізвестія“ подає, що большевицькі революційні суди засудили на смерть від 26. лютого до 6. марта 2.500 червоногвардейців, переважно в окрузі Петрограда.

Незалежність Східної Галичини.

СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ МАЄ ПРОВІРИТИ ВІВНОСИНИ НА МІСЦІ.

... „Після офіційальних звітів міністерства закордонних справ Поль-

шої справи. Отся ухвалює Союз Народів становить вугольний камінь під будову нашої державности зі становища міжнародного права. По ній прийдуть напевно дальші акти, які доведуть нас до нашої завітної цілі: свободи і незалежності, визволення з неволі і можности праці над всестороннім підйомом з дотеперішного упадку. В цім моменті слід нам тому зясувати собі наші завдання на найблищу мету і розібрати питання: що і як нам робити, аби не зійти з раз обраного твердого шляху.

Рада Союзу Народів, інституція яка є висловом волі і думок правителів та народів більшости цивілізованого світу ясно сказала своє слово. Вона ствердила, що Сх. Галичина належить поза границями Польщі, що Польща мандату адміністраційного над нашим краєм не одержала, що Польща є лише фактичним мілітарним окупантом нашої країни, що власником Сх. Галичини на основі постанов Сан-Жерменського договору є держави

з ворогом, до праці біля державного будівництва своєї національної домівки — і витревав серед надлюдських зусиль на своїй позиції вірно та непохитно до кінця. Доказом його завзяття, розуму і патріотизму — є ті ріки крові, які він пролив на всіх полях битв Рідної Країни і той щирий труд, який він вложив в працю над будівництвом власної державности. Пізніше страшний допуст, який не з його вини впав на него — не може ніякою силою отсих великих карт нашої історії замазати. Український народ Сх. Галичини сповнив свою завдачу! Він з чистою совістю може стати на суд грядучих поколінь!

Але сто рази більшу силу показав наш народ в страшних літах національних мук, які впали на него після польського наїзду. Майже пів мільона мучеників перейшло пекло польських тюрм і концентраційних таборів. Не було і нема ні одної української родини в на-

Сх. Галичині, який не був би в університеті в... Станиславові і т. и. Про „угодову“ акцію при помочі платних Юдів-Іскаріотів — вже і не згадуємо. Тут, як сказано величезна небезпека для нас.

Український народ не сміє піти на вудку підступних польських інтриг! Одноцільний національний фронт мусить бути задержаний до самого кінця! Одиноким легальним представником українського народу Сх. Галичини є лише його Національна Рада і Уряд. І тільки вони мають право від імени нашого народу говорити.

Отже, коли так будемо поступати, то не маємо чого боятися ворожих затій. Ми побідимо, коли непохитно і карно витреваємо на нашій дотеперішній позиції! А, що так буде, — про це дає нам повне право надіятися дотеперішнє становище цілого великого і героїчного народу!...

Кличемо ще раз: Будьмо сильні єдні і карні!...

(Ми Українці в Бразилії держімся

вестія“ подає, що більшевицькі революційні суди засудили на смерть від 26. лютого до 6. марта 2.500 червоногвардейців, переважно в окрузі Петрограда.

Незалежність Східної Галичини.

спеціальна комісія має провирити вивносини на місці.

... „Після офіційальних звітів міністерства закордонних справ Польща дістане завізане ще перед остаточним рішенням Найвищої Ради в справі Східної Галичини, зліквідувати там своє окупаційне панування. В тій цілі має бути вислана до Східної Галичини спеціальна комісія антанті, яка має на місці провирити всі відносини і яка має Найвищій Раді подати вказівки і ради, щоб передати управу Галичини цим локальним органам, які мають повне довіря осілого на землі населення. В цей спосіб ос-

Води. Це підкрішило пораненому спли- сів і почав обмивати рани.

Крім покусаного лівого плеча, мав прокушену майже до кости ліву руку й сліди страшних пазурів на грудях й на сбох ногах.

Розумів, що на Січі, де зналися на зигування поранених, ці рани не вважали б за тяжкі. Але ж тут, на відлюднім острові, де нікому й нічим було їх перевязати, де нікому було коло пораненого не тільки ходити, ба навіть додому перенести, — могли вони стати смертельними.

»Чи ж вистарчить мені сил дібратися додому? Чи не зомлію я зякрявлений, повзучи до печері й чи не попалу в такім стані хижакам на пожирання?« — отакі думки промайнули в Миколіній голові.

»Ні, — вирішив він трохи поміркувавши — спочатку треба якось перевязати рани, бо хоч і кров не біжить сильно поки спокійно лежу, але од зусиль при переповзуванні можна по дорозі спливти кровю.«

І він почав розглядатись, чим би перевязати рани. Незабаром побачив недалеко дуже довге листя якоїсь волокнатої рослини. Було воно зовсім м'яке та гладеньке й отак із долоню завширшки. Нарвав цього листя й почав тоді

в друге промивати рани, опісля їх перевязуючи.

Коли скінчив нарешті перевязування, почував себе остільки втомленим, що мусів одпочивати. А відпочивши і напившись води, перехрестився й поповз до печері.

Хто мігби описати ті муки, які перетерпів бідолашний козак повзучи до печері?!

Кілька разів він зомлівав, кілька разів почував себе вже остільки немичним, що не міг навіть поворохнутися й з відчаєм у серці думав, що надходить смерть. Одначе по деякім часі страшенним зусиллям волі він опановував себе й знову повз і повз, липаючи позаду кривавий слід!

І хто зна, чи дібрався б Микола до печері, як би не повз берегом струмочка, звідки міг час до часу налитися води. А що струмок біг аж до самої печері, міг наш козак повзти узбережжя майже до своєї домівки.

І вже давно на небі мерехтіли зорі, як напівживий опинився він напроти печері. Доповз наприкінці до огорожі, отвором крізь який заводив лями, проліз на подвір'я й упав тут на траву непритомний.

Не відомо, скільки часу, лежав отак Микола. Але, коли він прокинувся, була вже глуха ніч. Чув як горить йому рани, як страшна знемога охопила руки

й ноги. В голові був шум, а перед очима гтіли якісь вогники й чорні та золотаві смужки.

— »Щож станеться зі мною?« промайнула пораненому думка. »Навкруги немає живої людини, щоби мені допомогла. Здається аж тепер доперва прийде мені загинути на цьому відлюдному острові.«

Що раз важче почав дихати, ноги тремтіли, потемніло в очах: він ізнову зомлів.

А хто ж мені принесе води? Хто їсти дасть? Невже ж із спраги та голоду доведеться вмратися?« наче крізь сон шепотів Микола знову опам'ятавшись.

І хоча відчував, як охляло все тіло, але знаючи, що від цього тепер залежить життя і смерть, поповз до струмка й приніс таки води. Потім поклав коло себе кілька печених картоплин, кілька цитрин і повалився вже зовсім знеможений на сіно.

Усє в круг нього почало ходити ходором. По тілі, хоча з головою вкрився лям'ячними шкурами, пробігав холод. Усє тремтів. Губи зашкарубли від холоду.

Так пролежав він якийсь час. Поволі холодні як лід руки й ноги почали огріватись, і Микола вчув, як кров наплива до голови й розбігається розпалена по цілому тілі. Чув, як молотом б'ється серце, як вогонь якийсь палить груди.

В очах почало темніти. Бачив лишень ніби повзуть якісь гадюки й стрибають страшні тигри, десь далеко пливе чайка на печі на маленьких ніжках підскакують горшки й щораз підходять ближче до нього. А потім почало все зникати: тихо й темно стало навколо; хтось прийшов до печері й прикрив його червоною китаюкою, а вона мов огонь запалахкотіла в темряві й поволі пригаса... З жахом зірвався Микола, розплющив очі — нічого немає: тільки вогонь у печі догріва.

— »Ох, лишенько! — А що буде, як він погасне?!«

І вже останніми силами приповз до вогню, підкинув сушняку й ледві-ледві доволікся назад до постелі. І темна ніч сновила йому очі.

Це була найстрашніша ніч, яку коли небуль довелось Миколі пережити. Мороз і горічка на череміну охоплювали його тіло. Голова лежала як камінока важка й здавалось йому, що шаблюкою товче хтось по ній раз у раз.

А як почало світати, стало нашому козакові наче трохи легше й хоча важко ще була голова, та перед очима вже не бігали смужки. Вогонь ледві тлів, та вже снажений Микола не міг уже навіть повістися, щоб підложити сушняку.

(Далі буде)

таточна Найвища Рада рішила стати на точці незалежності Східної Галичини".

(Перебрано з віденського дневника „Дайгшес Фольксблятт“, з дня 10 го марта).

Англійці за незалежність Сх. Галичини.

З Лондону доносять, що там слідять з великим інтересом зростаюче французько-англійське непорозуміння що до Східної Галичини. Англійські капіталісти занепокоєні економічним упадком Польщі й невдоволені з того, що Франція старається виперти з нафтового промислу англійський капітал, який обчислюють на 85 відсоток. Через те англійські круги тим більше годяться з гадкою створити зі Східної Галичини окрему державу, в якій Англійці не боялись чужої конкуренції.

Відозва отамана Струка.

Головний отаман всіх повстанчих відділів правобережної України, Струк, випустив відозву, в якій дякує населенню за поміч своїм відділам і призиває продовжувати боротьбу проти комуністів за землю, волю й незалежну Україну.

Вкінці відозви Струк категорично забороняє єврейські погроми.

Нів в Палестині.

Францішкани, які в Палестині опікувалися численними св. місцями а між иншим Гетсиманським огородом, зробили там нові відкриття, які зацікавлюють весь християнський світ.

Іменно в Гетсиманським огороді, у стіп Оливної Гори почато копати фундаменти під нову каплицю. І в часі копання наткнулися на останки старинної церкви, яка після вказівок, походить з четвертого століття. Останки цієї старинної церкви є так гарно заховані, що було можливо віднайти плян цілої будівлі. Віднайдено також і деякі кусні старинної мозаїки зі стін і підлоги.

Основи цієї відкритої старинної церкви тягнуться поза границі Гетсиманського огорода, значиться, поза обсяг юрисдикції Францішканів. Тою справою цієї старинної цер-

своїй пресі в Ужгороді, Мукачеві й Кошицях. Їх бажанням є, щоб на місце д-ра Жатковича станув теперішній місто-губернатор Ереншельд, вправді Чех, але який є надто податливий супроти Малярів, хіба на це — як замічує „Трибуна“ — щоби відтак підкарпатським Українцям виказати, що осьто Чехи усунули з начального місця Українця, а поставили там Чеха. „Трибуна“ взиває владу, щоби не уступала ні перед Мадярами, ні перед „сектою“ т. зв. Карпатських Москалів.

Новий комісар в „Народнім Домі у Львові.

На днях адміністраційні польські влади відкликали правит. комісара при „Народнім Домі“ п. др. Юліана Нацадієвича, а на його місце призначили відомого москвофіла, „поржондного старорусіна“, добре видженого в польських колах Івана Сас Лісковацького. Новий комісар „Народного Дому“ має за собою досить змістову історію на тлі скандалів з бувшим „амбасадором“ др. Дудикевичем. Грав він теж не останню роль у всіх москвофільських процесах. На всякий випадок, хоч кокетничання з „поржондними русінами“ певно має за собою і політичний підклад. Ми в теперішнім моменті не будемо займатися тою справою.

Найновіші вісти.

В Італії досі неспокій. Ріжні партії провадять далі борбу межи собою.

В Римі збулась недавно нарада робітників католицьких з цілого світа. Уложено статуту для робітників католицьких.

В Лондоні стало 500.000 робітників і зажадали автономії для Ірландії.

Ситуація потітична в Німеччині поважна. Німецьке міністерство подалося до димісії.

В Росії повстання не втихають. Большевики розстрілили недавно 7.500 людей, котрі брали участь у повстанню кронштадському.

Що чувати в Польщі? Гризесь Шлеском та Сх. Галичиною. Ратуєсь та стараєсь бідна, але правдоподібно всі ті заходи до нічого

яко вже так було занедбане, що вже не жило життям таким, як повинно жити правдиве товариство, тільки животіло, та ждало вже майже з дня на день, своєї кончини, щоби як найскорше перейти усі свої послідні агонії, та перейти венамннтя.

Но за ініціативою місцевих патріотів і Веч. о. пароха П. Осінчука, постановилисьмо усіх сил доложити, щоби наново оживити наше Товариство, та поставити его на тривких основах, яко правдиво народню інституцію, котраб могла сповняти свою задачу, для добра і слави нашої кольонії.

В тій цілі зановилисьмо Загальні Збори на педілю Томину, 8. мая с. р. Як раз на цей час прибули до нас з Прудентополя Веч. о. Евстахій Турковид, які дуже потрудилися в підмозі нам, до відновлення нашого Товариства.

Зараз по Сл. Божій зійшлись ПЦ. кольоністи до призначеної салі де мали відбутись Збори.

Коли саля виповнилась по береги Веч. о. Евст. Турковид привитали присутних та в своїй довшій промові песянили зібравшимся ціль зборів і значіння Товариства. Прицім згадали за наші старокраєві товариства „Січи“ і „Соколи“, до якої дійшли они поваги і значіння, а головно, яку відограла они велику роль в світовій війні беручи в ній активну участь. Своєю відвагою, карністю і послухом, рознесли добру славу і по иньших краях, так, як колись наші славні козаки. Та не то, що славу здобули, але і справу нашу поставили перед всевітню політику так, що помимо всяких інтриг і шахрайств наших ворогів справа наша під єю пору стоїть на добрій дорозі і є певна надія, що Україна буде вільною і то вже в короткім часі.

По цій промові вибрано Веч. о. пароха П. Осінчука председателем зборів, а председатель покликав собі на секретарів ПЦ. Гр. Козани і Семка Бутина.

По уконституванюся президії, Веч. о. Осінчук, подякували всім присутним за вибір та вказали як маємо усі спільно працювати для добра нашого Товариства бо тільки спільною працею можемо піддержати наше Товариство, а тоді таке товариство, може сповнити свою задачу та увінчатися добрим усніхом.

Відтак говорив еще Гр. Козань, о значіню і силі товариства, яку силу і значіння має товариство, коли усі члени разом з Відділом працюють солідарно. Що зробили Українці Нів. Америки, своєю товариською працею для себе і Вітчизни. Яку силу мали їх товариські протести в Америці і Нів. Америці.

Позаяк до розбудження товариського життя у нашій кольонії причинилися найбільше Веч. оо. Е. Турковид і П. Осінчук, тому наше товариство огсею дорогою складає Веч. оо. як найсердечніше старо-українське „Спаси-біг“. А головно о. Турковиду, що не поскупили ні часу ні так далекої подорожи, а прибули до нас тільки в тій цілі, щоби розбудити наше товариство до нового життя, та цим поставити нашу кольонію на уривен висшої освіти і значіння.

Гр. Козань.

Іваї 14/5 1921.

ДІТОЧИЙ СВІТ

Світова подорож.

(Дальше).

— Хто се так до нас говорить? — спитала я. Признатись у мене була велика охота зробитись пухкою білою краплинкою, та мене застерегла одна подруга.

Лети — каже, — звідси як найскорше, не сідай тут на відпочинок, а то на віки тут мертвою зістанешся. Оце біле покривало, що закутує гори високо, складається з краплинок, Вони колись були такими вільними як і ми. Літали в повітря. Перелітаючи через гори, вони сіли відпочивати перетворилися в сніг і тут на віки мертвими лишилися.

Як почувла я се — аж здригнулася. До вітру з благанням вдалася, щоби виніє скорійш з тої мертвої пустелі.

Повіяв вітер, покотив нас хвилям понад горами, вкритими снігами. Поминули гори і опинилися високо, високо над рівними полями. А чим вище в повітря — тим холодніше. Не можемо на холоді ми бути невидимими. Частина наші одна до одної линуть. Зібралися ми в краплини одна до одної притиснулися, чорною пеленою на землю розіскадалися навіть сонце собою засобом заступили. Вітер гнав нас все далі та далі і звав нас хмарами. Ми в хмару перетворилися. І стали такими важкими, що не могли вже в повітря триматися.

які зацікавлені весь християнський світ.

Іменно в Гетсиманському огороді, у стіп Оливної Гори почато копати фундаменти під нову каплицю. І в часі копання наткнулися на останки старинної церкви, яка після вказівок, походить з четвертого століття. Останки цієї старинної церкви є так гарно заховані, що було можливо віднайти плян цілої будівлі. Віднайдено також і деякі кусні старинної мозаїки зі стін і підлоги.

Основи цієї відкритої старинної церкви тягнуться поза границі Гетсиманського огорода, значиться, поза обсяг юрисдикції Францішканів. Тою справою цієї старинної церкви зацікавлені також теперішні влади Палестини.

Голод на Підкарпаття.

Підкарпаття голодує. Люди мелять на хліб жолудь та кукурузяні качани. Збіжа тяжко дістати та й нема за що купити, бо заробітків ніяких нема.

Між старшими та дітворою ширяться епідемічні недуги, поширюванню яких ніхто не ставляє перепони.

Боротьба Мадярів проти Д-ра Жатковича.

Др. Жаткович сповняв свій уряд губернатора Підкарпатської України строго по вказівкам чехословацької влади й по лінії версальської конференції в дусі ліберальності, ба й поблажливості у відношенню до Мадярів. Ця лагідність політики д-ра Жатковича викликала з одного боку негодовання зі сторони Українців, Словаків і Чехів — а це невдоволення підсичували ще й т. зв. Карпатороси — москвофіли, з другого боку Мадяри вважали цю мягкість руки — її безсильність і стали собі розбирати вже надто. Спостеріг це др. Жаткович і завів від кількох місяців острійший, але справедливий режим. Переконався, що Мадяри не зрілі до цього, щоб зрозуміти свою роль меншості в краю, де вони передше були наїзниками — експлоаторами і став їм цю правду на кожному кроці пригадувати.

Мадяри цим дуже невдоволені й починають підносити голос у

В Римі збулась недавно нарада робітників католицьких з цілого світа. Уложено статuti для робітників католицьких.

В Лондоні стало 500.000 робітників і зажадали автономії для Ірландії.

Ситуація потігична в Німеччині поважна. Німецьке міністерство подалося до димісії.

В Росії повстання не втихають. Большевики розстріляли недавно 7.500 людей, котрі брали участь у повстанню кронштадському.

Що чувати в Польщі? Гризесь Шлеском та Сх. Галичиною. Рагуєсь та стараєсь бідна, але правдоподібно всі її заходи до нічого не доведуть. Стратить лише людей й гроша чимало та нічого не вдіє. Певно, що по всім собі скаже: Мондри Поляк по шкодзе...“

З Бразилії.

В Куритибі уряд здоровля покарав двох Сирійців за се, що продавали недозрілі помаранчі.

Пишуть часописи, що в Рію на альфантеці много осіб непрошених заглядає до річий. Поки що сих „цікавих“ ще висліджено.

В стані Пара знаходиться кілька добре озброєних бандитів, котрі нападають і рабують все, що лиш прийде їм до вподоби.

Много мешканців Куритиби переселюється поза місто, не лиш з родиною, але навіть і доми перебудовують. Причина в сім, що податки в місті великі.

Вильосовані до війська, яко додаткові (suplementar), котрі мають зголоситися до комісії військової найдалше до 25. мая ц. р. суть слідуєчі молодці Прудентополя:

Людвик Кузорській, Василь Гордискій, Гринько Скочинській, Михайло Волянин, Василь Сеньків, Іван Прайснер, Петро Солтис, Михайло, Йосиф Євк, Гілдерман Ліма, Василь Онишкевич, Йосиф Серно, Ілько Остапишин і Йосиф Пеляк.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА НА КОЛЬОНІ ІВАІ

По довшій часі застою в нашім Тов.

ха П. Осінчука президентом зборів, а председатель покликав собі на секретарів П. П. Гр. Козани і Семка Бутина.

По уконститутуванню президії, Веч. о. Осінчук, подякували всім присутнім за вибір та вказали як маємо усі спільно працювати для добра нашого Товариства бо тільки спільною працею можемо піддержати наше Товариство, а тоді таке товариство, може сповнити свою задачу та увінчатися добрим успіхом.

Відтак говорив еще Гр. Козань, о значінню і силі товариства, яку силу і значіння має товариство, коли усі члени разом з Виділом працюють солідарно. Що зробили Україні Пів. Америки, своєю товариською працею для себе і Вітчизни. Яку силу мали їх товариські протести в Антанти і Лізі Народів в обороні нашої Вітчизни, та що і ми можемо помочі як Вітчизні, так і самі собі коли будемо зв'язані в гуртку.

Потім наступив впис членів, яких вписалось 80.

По вписанню членів в товариство наступив вибір Виділу, в склад якого увійшли: о. Петро Осінчук голова, Василь Катеринюк заст. гол., Григорій Козань секретар, Семко Шпалір секретар, Михайло Бардаль каснер, Андрій Питльованців каснер, Мартин Гуйда і Павло Подолян господарі, Григорій Тарас і Дмитро Березулька виділові, а о. Евстахій Турковид та Ілько Питльованців яко контрольна комісія.

Відтак дискутовано над обов'язками членськими, а іменно, про вписове і місячні вкладки. Результат цього був такий що вступаючий в товариство член платить 1\$, а 200 р. місячної вкладки.

По зложенню членами вписового і місячних вкладок показалося, що зложена сума вносить 125\$. Гроші ці віддано нововибраним каснерам.

Веч. о. Осінчук, замикаючи збори подякували за так численну участь та заохотили еще раз членів до активної праці в товаристві. На закінчення відспівано »Ще не вмерла Україна«, »Ми Гайдамаки« і »Не пора«.

По закінченню зборів наступило спільне сьвячене для членів Товариства, а взяло участь 30 осіб. Мило на це було глянути, як засіли до стола усі гості, зднались всі разом, як члени одної родини. По сьвяченім відспівано »Многолітвіе Веч. ОО. Е, Турковидови і П. Осінчукови та всім гостям. Потім розійшовся народ домів дуже вдоволений тим, що наша колонія так згуртуваєсь спільно в одно товариство і прирекла собі взаємно спільно працювати в громадській справі.

ляся, щоб виніс скоріш з тої мертвої пустелі.

Повіяв вітер, покотив нас хвилями понад горами, вкритими снігами. Поминули гори і опинилися високо, високо над рівними полями. А чим вище в повітрі — тим холодніше. Не можемо на холоді ми бути невидимими. Частина наші одна до одної линуть. Зібралися ми в краплини одна до одної притиснулися, чорною пеленою на землю розіслалися навіть сонце собою засобою заступили. Вітер гнав нас все далі та далі і звав нас хмарами. Ми в хмару перетворилися. І стали такими важкими, що не могли вже в повітрі триматися.

— Ой лишенько, подруженьки, я падаю — закричала одна. За нею друга, трета і так покричали і до землі полинули. І я не могла втриматися і теж полетіла до землі. А поруч мене летіли мільйони таких краплинок як і я. Падали ми на ниву засіну хлібами і чули як ростинки радіючи казали: дощик, дощик на поживу нам і з хмарок падає. Се нас вони звали дощиком, се нам вони радісно веміхалися. Опісля я довідалась, що ми дуже бажані всім ростинам, що без нас вони і жити не можуть, та про се не буду оповідати, а буду провадити далі про свою подорож.

Падали ми дощем на землю. Деякі в суху землю вмогтувалися, обіймали корінне рости та напували їх водою. Я упала на стебнику, та так і пробула там, аж поки пригріло сонце, а потім знову в повітрі піднеслася, кілько разів россою на землю падала щоб переночувати і знов полинути і знов полинути з подругами. Де кілька разів густим туманом над долинами розстилася з іншими.

(Далі буде.)

НА ЛІНІІ ПАРАНА — Прудентополіс є на продаж земля. Продаєтьс 21 і пів анкра землі доброї під управу, як також з гервоюматте. Шахер обгороджений, а господарська забудова і добра вода. Інтересовані зголосяться до Мих. Салаша в Прудентополіс.

Где знаходяться Гринь Дроббаха і Самуїл Білик? Походять они з Великої України, з села Хижні. Мають они перебувати, в Америці півн. або Аргентині вже вісім літ. Най они самі, або хто знає про них, проситься зголоситися до Редакції „Праці“ в важним ділі. Проситься українські часописи в Америці о передрук.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araújo

Бувший слазний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю недуг крові уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капляшковых, купую великі провукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guaçuvera Parana

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як малювання декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORVATCH

CURITYVA r Varão do Rio Branco 19 c. p. 187.

Др. Мирослав Шеліговський

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYVA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні. Посторонніх слабих приймає на ліченю і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядан хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським шпиталю в Прудентополю, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жінкинам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпиталю. (Безплатно для бідних).

BEVAM AS CERVEJAS

da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

MARCA REGISTR

Atlantica

Luzitana

Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитика, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлантика, Білий, Вода Столова, Желткі-Бре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки різнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників іт.д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Parana

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА

у Прудентополю

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерій, від найтанших до найдорозших: касеміри, чистого вовняні пали, готові убраня, коци, полотно, хустки, стязки, капелюхи соломяні шитки до шитя, вишивана і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, окло, начинне кухонне, залізо, машини до шитя, порох, прит, фугети, оазавна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

Кривава книга.

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Продовженне).

44. У ЛЬВОВІ (док. з 19 ч. «Праці»). При виладоуванні полонених з вагонів, приступило двох польських жовнярів до хорунжого Коссара, взяли його за руки, а третій змірив крісом в голову і вбив Коссара на місці. (Свідок І. Г., стр.)

В січні 1919 р. засудив польський полевий суд у Львові за закидуване але неоправдане шпигунство академіка Михайла Фоліса (сина бл. п. О. Йосифа Фоліса, парламентарного посла) і ремієника Єремійчука на кару смерти через розстріляння. Кару виконано.

45. В МЛИНКАХ СІВКОВИХ (коло Модрича, повіт Дрогобич), вбили польські легіоністи селянина Михайла Леха і його жінку — по зрабованню передше їх хати. Вбийства доконали в той спосіб що замкнули нещасні жертви нарочно в хаті і через вікно вкинули гранату. Зробили це вони тому, що мимо переведеної ревізії не знайшли в їх хаті селянина Павлишака, за яким шукали, а який після фальшивих доносів мав в їх хаті переховуватись. (Свідок М. Л. В. В., М. С. і сусідні селяни)

52. В ОСТАЛОВИЧАХ (повіт Перемишляни), забили Поляки 23-літнього Івана Гуралю з Коренич, 20-літнього Михайла Врецьону з Винник 45-літнього Ілька Требача зі Скали і якогось грабаря з Дунова, який саме копав гріб для Н. Сурра з Корелич. Їм всім легіоністи казали пожитися на землю та без причини без ніяких доходжень повбивали їх стлами виміреними в голову. Сталося це останніх днях місяця червня 1919 р.

Оголошення.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛЬ

Поручаємо наш ново-отворений склеп, котрим мож набути всего — добре і дешево. Маємо всякі матерій, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізня.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятю мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все так як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і продукти колоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поспішити великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спін

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня ва до палива, як і до залізниць і дорменту. Платня: від метра дерева по 1\$500 на сци (у лісі); за дормента по 1\$600 та

Atlantica

Luzitana

Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитика, Гамбург,
Куритиба, Паранаенсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлянта, Більц, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
дин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількисть ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насінє ячменю
за контрактом і продаємо вибиранє
насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополи в домі п. М. Козловского.

Гаврііл Н. Пірес

КУРИТИБА

Площа Мунісіпал ч. 1—4
Скринка постова ч. 74 — Телеф. ч. 172
Адрес телеграфічний: „Gabriel“

МАТЕРІЇ — АРМАРИНЬОС.

Продаж гуртовна.

Одинока фірма, яка спроваджує то-
вари впрост з першорядних фа-
брик краєвих і заграничних.

Представитель фірми, М. Войтович, об-
їжджає Парану, С. Катарину, Р. Гранде.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА
у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаря-
дя господарські — рільнічі, як також
ріжнього рода матерії, від найтанших
до найдорожших: касеміри, чисто вов-
няні пали, готові убраня, коци, полот-
тва, хустки/стяжки, капелюхи соломані
нитки до шитя, вишиваня і ручних го-
біт, зймові шалі, перфуми, перфумова-
не мило, скло, начинє кухонне, залізо,
машини до шитя, порох, шріт, фугети,
славна паєста «фаворіта», шнурівки,
книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгди: хміль, олій до
фрїб, свїчки стеаринові, а подостат-
ком муки найліпших марок, соли ме-
леної, грубої і рефінованої столової,
нафта, тютюн, риж, цукор, фарина ку-
курузяна і мандькова, фасоля, кава
палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і
інші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz
Prudentopolis Paraná

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з
подальших околиць зі свого великого
склепу, який отворив еше в р. 1908
у великім мурованім домі враз з при-
ютом для подорожуючих до Пруденто-
поля і звідтам до Іраті. Кождий, хто
заїде у його дім, знайде вигідну обслу-
гу, як також зможе набути у склепі
усе, що йому потрібне до ужитку до-
машнього і рільнічного.

Купую герву-мате і інші продуктв
хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
ра до Прудентополя і кольїї Іраті.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
склепу, який є завсїгди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados,
залізя, начинє кухонне і прочі знарядя рільнічі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольонійальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH
Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Печатня со. Василян в Прудентополи.

розстрілянне. Кару виконано.

45. В МЛИНКАХ СИВКОВИХ [коло
Модрича, повіт Дрогобич), вбили польсь-
кі легіоністи селянина Михайла Леха і
ї його жінку — по зрабованню передше
їх хати. Вбійства доконали в той спосіб
що замкнули нещасні жертви нарочно в
хаті і через вікно вкинули гранату. Зро-
били це вони тому, що мимо переведеної
ревізії не знайшли в їх хаті селянина
Павлишака, за яким шукали, а який
після фальшивих доносів мав в їх хаті
переховуватися. (Свідки М. Л., В. В., М.
С., і судові акти).

46. В МОНАСТИРСЬКАХ арешту-
вали польські жовняри на приказ коман-
ди дня 18. червня 1919 українського
пароха о. Захарія Підляшецького 73 літ-
ного старця і його сотрудирика і так їх
мучили і тортурували обливаючи кипяч-
кою, бючи прикладами крісів по голові
що аж розчерепили їх чашки і мозок
вплив їм з голови. Відлаючих останній
віддих добили вистрілами з крісів. Мала
це бути пімста за те, що спни о. Підля-
шецького служать в українськїм війську.

Свідки М. П., Т. М., А. Д., О. П., про-
токоли екегумації та судові акти.)

47. В МАРКОВІ застрілили польські
легіоністи 70-літнього війта Григорія Вру-
бльовського без доходжень. (Свідок Г. К.)

48. В МИЛЯТИНІ (повіт Камінка,) до-
били польські жовнярі легко в руку ра-
неного полоненого санітета Михайла Ко-
лодку. (Свідок В. С.)

49. В Наконечнім (повіт Яворів), спа-
дили Поляки живцем пять осіб замкнув-
ши їх нарочно в стодолі, а Степан Хар-
халіс виратувавсь від смерти лише ви-
купом 1000 к.

50. В НАГУЄВИЧАХ (повіт Самбір)
зібрани польські легіоністи українських
дітей з цілого села замкнули їх до дере-
вянної дзвіниці, обложили дзвіницю со-
ломом і підпалили. Зі середини роздава-
вся плач і розпучливі крики паленої
живцем дітвори. Деяким удалося вирату-
ватися з полуміни і почали втікати. За
втікаючими пораненими вогнем дітьми
стріляли польські легіоністи з крісів і
так застрілили двоє дітей. Решта смер-
тельно попарена. (Свідки М. С., В. В. і
М.)

В тім самім селі побили польські ле-
гіоністи господаря з Ясениці Головку, та
коли він вирвався від них і почав вті-
кати, стріляли за ним і вбили на місці.

51. В Нижневі (повіт Товмач) застрі-
лили польські війська без причини і без
переслухання 12 селян українських гос-
подарів.

Продаємо сіль, муку, каву в зерняті,
мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все та-
к як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і
продукта кольонійальні.

Пам'ятайте, що вже раз треба по-
сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“
З глибоким поважанєм

Семчишин — Опушкевич & Спін

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня
ва до палива, як і до залізниці і дорме-
Платня: від метра дерева по 1\$500 на
сци (у лісі); за дормента по 1\$600 та-
мо на місци. Знарядя робітничі при-
зі собою. Зголошуватись до Петра Но-
кого. Nova Galicia — Estado S-ta Ca-
rina.

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

— de —

ANTONIO CANDIDO CAVAL
Iraty — C. № 21 — Paraná

Зайдіть, а там дістанете каву найлу-
сорти, без домішок — ароматичного
ху та і тано, як в жаднім іншїм склепі.

ФАЗЕНДА АЛЬГОДОЕЙРА

Ця фазенда находиться у мунісіпїю
рапуава, положена між ріками Ігвассу,
дон і Кавернозо та кампами „Кандоу“,
далена 15 миль від Гварауава, 5 від
льонї Шопін (Chopin), а 4 від Ман-
ні. Під сю пору ряд заходиться над
веденем каросової дороги, яка зачне
на 46 кільометрі від дороги Гварауава
Фоз до Ігвассу, буде прямувати до кол-
Шопін, перетинаючи тим чином фаз-
Альгодоейро і дійде аж до порту С.
на ріці Ігвассу. Рівнож введовзі має
читися Мангейріно з тим самим порту
Марія.

Ясним отже є, що торговельне по-
вне цієї фазенди є перворядне. Землі
вові і до управи знамениті: придають
управлювання почавши від цукрової
— канни (налодяться там теж дві фаз-
добре уряджені і кілька підрядних), а
чивши на тютюні і збіжах задля ріж-
ности клімату! Тепер сю землю, яку
верхня виносить 11 тисяч алькерів,
і мірять, та приймають кольоністів, я-
жуть заселити 2 тисячі алькерів котр-
дуть поділені на льоти по 10 алькерів
би улекшити купно претендентам.

Що до купна і інших інформації
жить зголошуватись до п. Івана Л.
Прудентополи.

Може хто хоче купити землю! Она
спродаж і то 110 акрів. Земля доб-
герва і гарний ліс, цїньорів амбуїв і
До залізниці не далеко, а лише 12
метрів. Зголошуйтесь на адресу:

Pedro Rodrigues dos Santos
S. Miguel